

MARIE A ZAHRADNÍK

Na motivy Vladimíra Neffa

7.

Karel Dymák má košili s vyhrnutými rukávy podél páteře propocenou a přilepenou k tělu a bravurně balancuje v zahradě na štaflích. Obchází na nich jako zkušený malíř pokojů osamělou jabloň a očesává z horních větví polokmenu do košíku poslední letní jablka.

Z otevřeného okna ve zvýšeném přízemí je slyšet nezřetelné diktování dr. Diviše a tukaní psacího stroje.

Starý zahradník Mudrus sedí na stoličce před zahradnickým domkem a spí s otevřenýma očima. Je celý zmožený vedrem, obličej má rudý, napuchlý a ztěžka oddechuje. Zblízka je vidět, jak se mu nad uchem, přes spánek až k levému obočí táhne růžová jizva, rozšklebená stářím. Karel sleze na zem, složí štafle, vezme oba vrchovaté košíky jablek a nese je k zahradnickému domku, kde je postaví vedle sebe na lavici.

„Tak máte sklizeno, dědo,“ řekne, když koše postaví.

Starý Mudrus se probere, zamžiká očima, vzhledne k němu a ožije.

„Děkuju, Karle. To jsem rád. Nechceš si je vzít?“

„Jen je prodejte. Aspoň budete mít na uhlí.“

Karel si stáhne jeden rukáv košile, otře si jím čelo a znovu si ho vyhrne.

Pak si opře nohu o lavici a zavazuje si tkaničku tenisky.

„Já už bych tam nevylez,“ říká bezmocně Mudrus a vrtí odevzdaně hlavou. „Kdepák. Špatně se mi dýchá.“

Karel si vezme na cestu jedno jablko a zakousne se do něho, až chřupne.

„To je tím vedrem,“ řekne s plnou pusou a přehodí si přes rameno odložený kabátek. „Zítra zase přijdu.“

A odchází.

„Děkuju, Karle,“ říká vděčně Mudrus. „Děkuju.“

Karel se vzdaluje kolem záhonu temně rudých růží, kolem skleníku na volném prostranství a stále dál, přes celou zahradu, až vyjde brankou do ulice U mlýnů.

V záhoně bílých růží je na tyčce třpytivá koule z pěnového skla. Žlutě žíhaná vosa, oklamaná její září, ji obletuje a s bzučením na ni doráží.

V blyštivé kouli je vidět, že se okno ve zvýšeném přízemí zavírá.

Starý Mudrus sedí dál na stoličce a ztěžka, sípavě dýchá. Po pěšince vysypané pískem se blíží lehké kroky. Kroky se zastaví a před sedícího Mudruse padne stín.

Mudrus se probere, zamžiká očima a zeptá se:

„Karle, to seš ty?“

Je ticho a stín se nehýbá. Mudrus se vsedě pootočí a vzhledne.

„Herr Obršt?“ vydechne užasle a zarazí se.

Před ním stojí důstojník v c. a k. stejnokroji s bílými rukavičkami v ruce, s šavlí se střapcem po boku a s monoklem na šňůrce.

Mudrus ztěžka dýchá a vyjeveně hledí na oficíra.

„Myslel jsem..., že jste padnul... Někdo mi řek..., nebo v novinách..., hned ve čtrnáctém...,“ koktá zmateně Mudrus a ještě víc se zadýchává.

Pak se zarazí, vzpomene se a chce vstát, jak se před instancí patří.

Důstojník ho zarazí rukou, aby se zbytečně nenamáhal.

„Jen sedte, Mudrusi,“ řekne laskavě. „Jen sedte.“

Mudrus se trochu uklidní a vydechne si.

„Vidíte, Herr Obršt?“ nakloní k němu tu půlku hlavy, kde má jizvu po sečné ráně, a přeje ji prstem.

Oficír si nasadí do levého oka monokl na šňůrce a podívá se.

„Kolikrát jsem si na vás vzpomněl!“ pokývá Mudrus hlavou a usměje se.

„Už je to šedesát let.“

„Copak?“ zeptá se důstojník.

Mudrus k němu rozpačitě vzhledne:

„Tenkrát u Hradce..., jak jsem vám zachránil život... Bylo mi sedmnáct...“

„U Hradce?“ podívá se oficír a přehlédne očima okolí. „Mýlíte se, Mudrusi. Nikdy jsem u Hradce nebyl. Můj rajon je tady.“

Tohle starý muž nečekal. Zaraženě se začne bránit:

„Přece mi to nechcete upřít?!... Vždyť jsem dostal medaili...“ Mudrus zmlkne a v neblahém tušení vstává. Když se napřímí, oficír řekne:

„Nejsem Herr Obršt. Musíte umřít. Já jsem smrt.“

„Ne!“ ustupuje Mudrus a s rukou v obranném gestu šermuje před sebou.

Porazí za sebou lavici, jablka z košíků se sypají na zem a starý muž v nich bezmocně šlape, až to chřupe.

Oficír si navlékne bílé rukavičky a vykročí k němu.

Mudrus pozpátku lavici překročí a dá se na útěk. Uběhne jen pár kroků k záhonu bílých růží, ohlédne se, ztratí rovnováhu a padne naznak na zem. Třpytivá koule spadne z hůlky a neslyšně se roztříští na několik lesklých střepů.

Mudrus třeští oči do nebe a krátce, trhaně dýchá.

Oficír k němu dojde, skloní se nad ním, ruku v bílé rukavici mu položí na čelo. Zahradník ji křečovitě uchopí, sevře a stáhne z čela přes obličej a bradu dolů.

Je ticho, po pěšince vysypané pískem se vzdalují lehké kroky.

Starý Mudrus má oči zavřené a nedýchá. Na prsou svírá v ruce bílou růži...